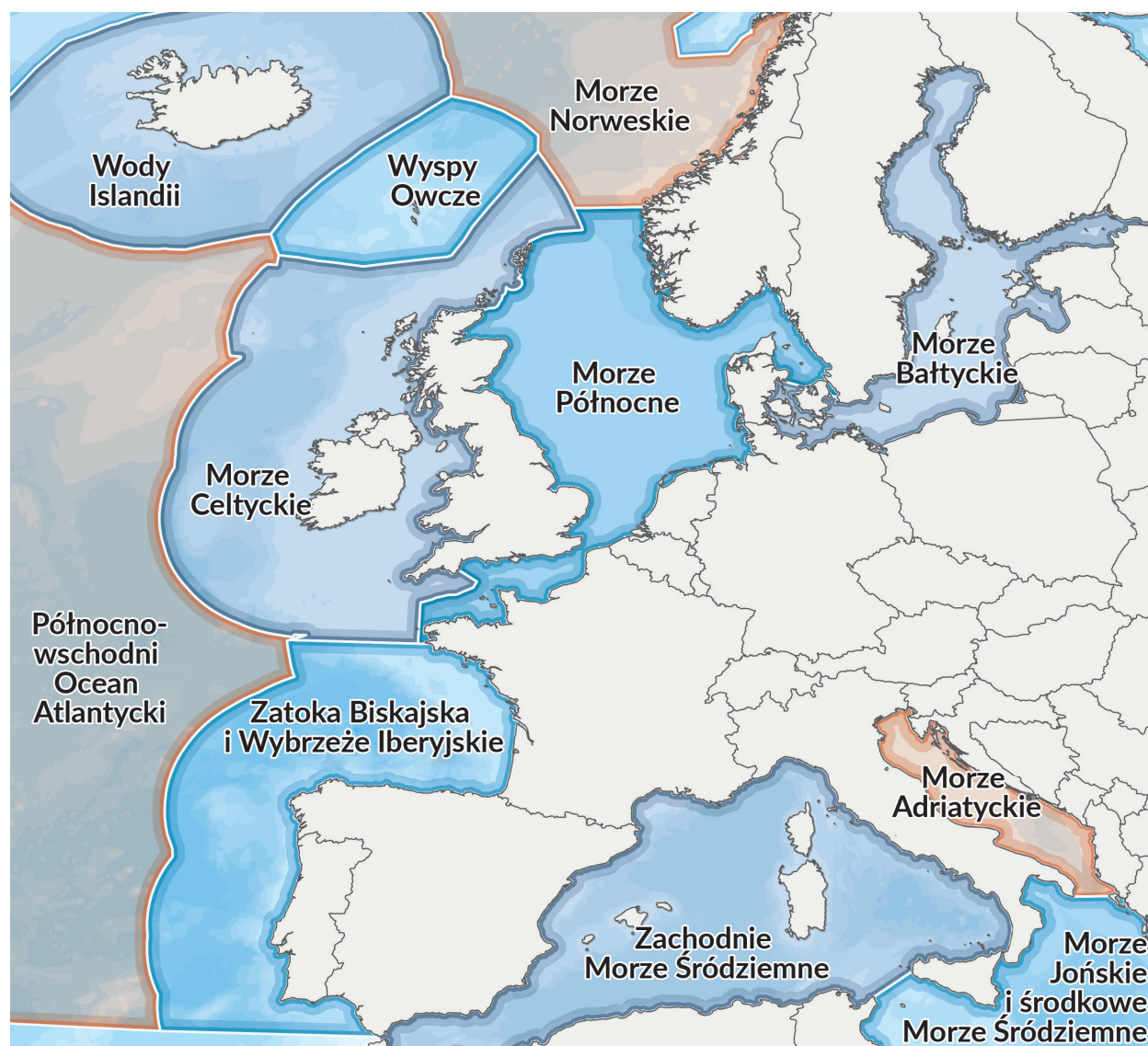

UE coraz lepiej zarządza rybołówstwem, ale wciąż nie nadąża za zaleceniami naukowymi

Ministrowie muszą zrobić więcej, by zakończyć przetłowie — i spełnić wymogi prawne

Europejskie morza

Źródło: Międzynarodowa Rada Badań Morza, Marine Data—ICES Ecoregions (2019), dostęp 11 lipca 2019, <http://gis.ices.dk/sf/>; ląd i batymetria: Natural Earth

© 2019 The Pew Charitable Trusts

Po dziesięcioleciach przełowienia i nieskutecznej polityki rybołówstwa Parlament Europejski i rządy 28 państw członkowskich Unii Europejskiej uzgodniły w 2013 r. gruntowną reformę Wspólnej Polityki Rybołówstwa (WPRyb). Cel: zrównoważone rybołówstwo poprzez wyznaczenie celów w zakresie odbudowy stad, utrzymania zdrowych ekosystemów i zapewnienie stabilnych i rentownych połowów dla floty unijnej.

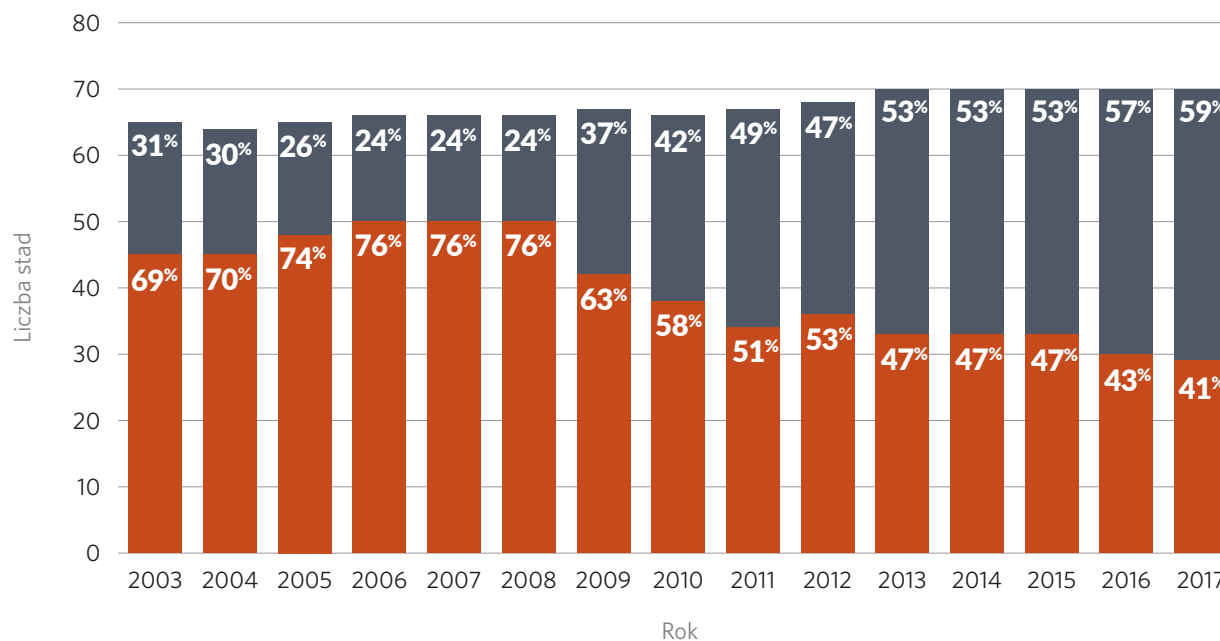
WPRyb wymaga od ministrów osiągnięcia zrównoważonych poziomów eksploatacji „do 2015 r. tam, gdzie to możliwe, a w stopniowy, narastający sposób w odniesieniu do wszystkich stad — najpóźniej do 2020 r.”¹ Ponieważ termin na zakończenie przełowienia w roku 2020 jest już bardzo bliski, warto postawić pytanie, czy cele te są realizowane i czy ministrowie rybołówstwa na spotkaniach Rady AGRIFISH odpowiedzialnie stosują kluczowe narzędzie WPRyb: wyznaczanie limitów całkowitego dopuszczalnego połowu (TAC).

Oficjalne dane wskazują, że presja połowowa jest nadal zbyt wysoka

Komitet Naukowo-Techniczny i Ekonomiczny ds. Rybołówstwa (STECF) przy Komisji Europejskiej co roku analizuje presję połowową na północno-wschodnim Atlantyku i porównuje ją z poziomami dozwoleonymi w świetle WPRyb. Komitet stale odnotowuje przekraczanie dopuszczalnych poziomów w przypadku znacznej części stad.

Rysunek 1

Liczba przełowionych stad w północno-wschodnim Atlantyku*

■ Liczba stad niepodlegających przełowieniu (połów ≤ F_{MSY})

■ Liczba stad przełowionych (połów > F_{MSY})

*Północno-wschodni Atlantyk (FAO 27), w tym zachodnie akweny Europy, Morze Północne i Morze Bałtyckie.

Uwaga: F_{MSY} to poziom śmiertelności połowowej zgodny z wymogiem maksymalnego zrównoważonego połowu (MSY).

Źródło: Komitet Naukowo-Techniczny i Ekonomiczny ds. Rybołówstwa (STECF), „Monitorowanie realizacji wspólnej polityki rybołówstwa (STECF-Adhoc-19-01)”, kwiecień 2019

© 2019 The Pew Charitable Trusts

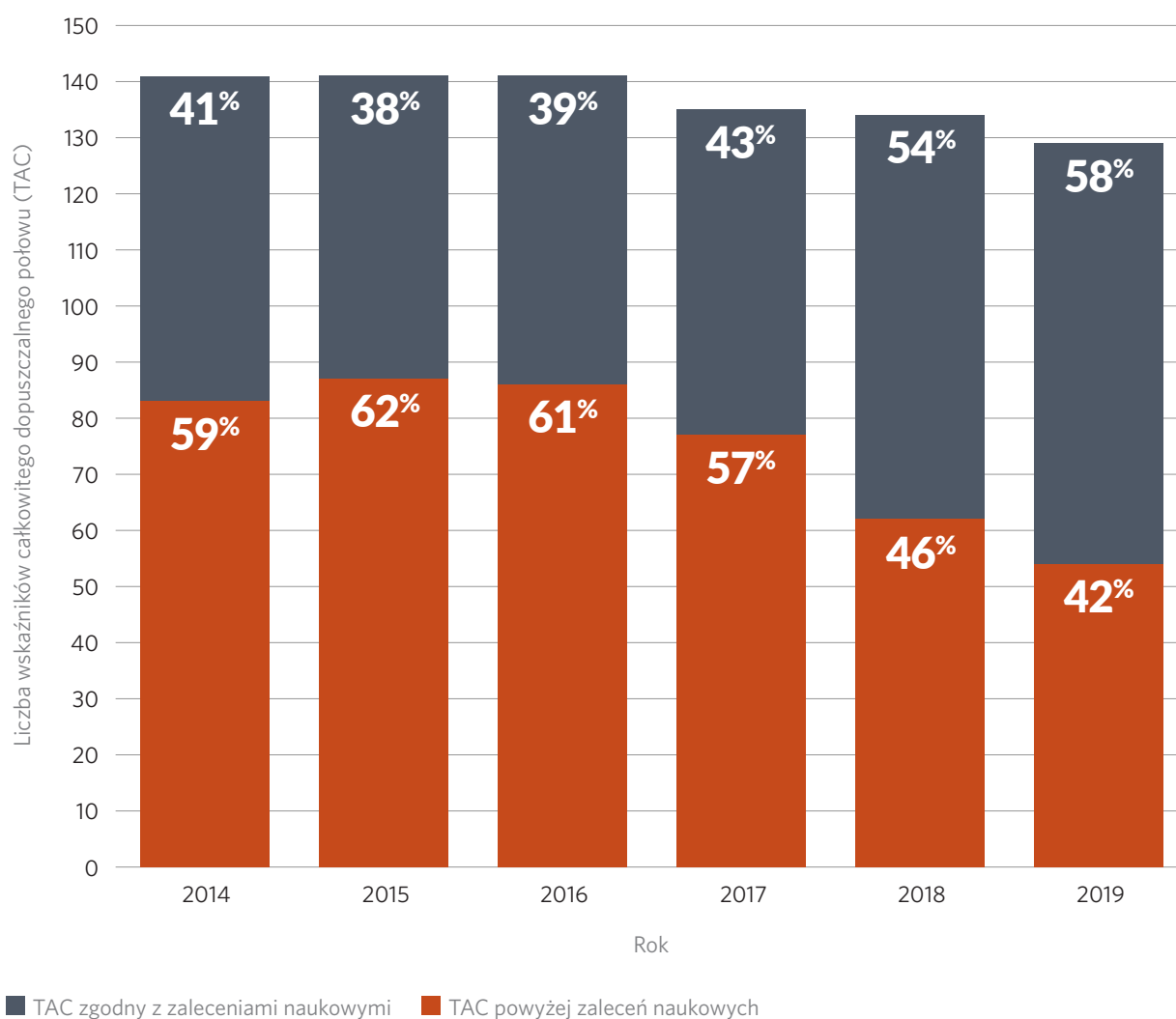
Dane z innych regionów wyglądają jeszcze gorzej. Na Morzu Śródziemnym nadmierna eksploatacja dotyczy zdecydowanej większości stad ryb.²

Analiza Pew wskazuje, że limity połowowe wciąż są za wysokie

Od czasu wejścia w życie zreformowanej WPRyb w 2014 r. The Pew Charitable Trusts co roku porównuje decyzje³ ministrów rybołówstwa w zakresie limitów połowowych na północno-wschodnim Atlantyku z dostępnymi rekomendacjami naukowymi. Choć udział limitów przekraczających zalecenia naukowe spada, to powolne tempo spadku nie pozwoli dotrzymać terminu zakończenia przetwarzania zgodnie z WPRyb.

Rysunek 2

Porównanie limitów połowowych wyznaczonych przez Radę AGRIFISH z zaleceniami naukowymi dla północno-wschodniego Atlantyku, Morza Bałtyckiego i wód głębinowych

Źródło: Analiza Pew Charitable Trusts tabeli Fishfix TAC (2019)—Baltic Sea, Deep Sea and Northeast Atlantic (Annex IA) TAC, wersja z 17 maja 2019

© 2019 The Pew Charitable Trusts

Nasza analiza pokazuje, że najważniejsze narzędzie do korekty nadmiernej presji połowowej — wyznaczanie limitów całkowitego połowu (TAC) — w istocie stało się instrumentem sankcjonującym kontynuację przełowienia. Decyzje unijnych ministrów rybołówstwa uniemożliwiają osiągnięcie celów polityki.

Postęp w odnawianiu stad jest powolny — lub nieznan

Taka sama sytuacja dotyczy stagnacji w kwestii odnawiania stad, które też jest jednym z celów WPRyb. Brak oficjalnych danych na ten temat jeszcze bardziej pogłębia problem. Konkretnie:

- Przywrócenie poziomu powyżej wymogów prawa UE udało się potwierdzić w przypadku bardzo małej liczby stad.⁴ Z raportu z 2017 r. zamówionego przez Pew Charitable Trusts: „Taking Stock”⁵ wynika, że od 24% do 56% stad nadal plasowało się poniżej poziomów wymaganych przez WPRyb.
- Komisja przygotowuje coroczne raporty⁶ o stopniu realizacji tego celu, ale wykorzystuje do tego niewłaściwe, np. nieaktualne wskaźniki, zamiast porównywać i oceniać poziom wymagane przez przepisy prawa. Z tego powodu postęp w realizacji celów WPRyb jest bardzo trudny do weryfikacji.

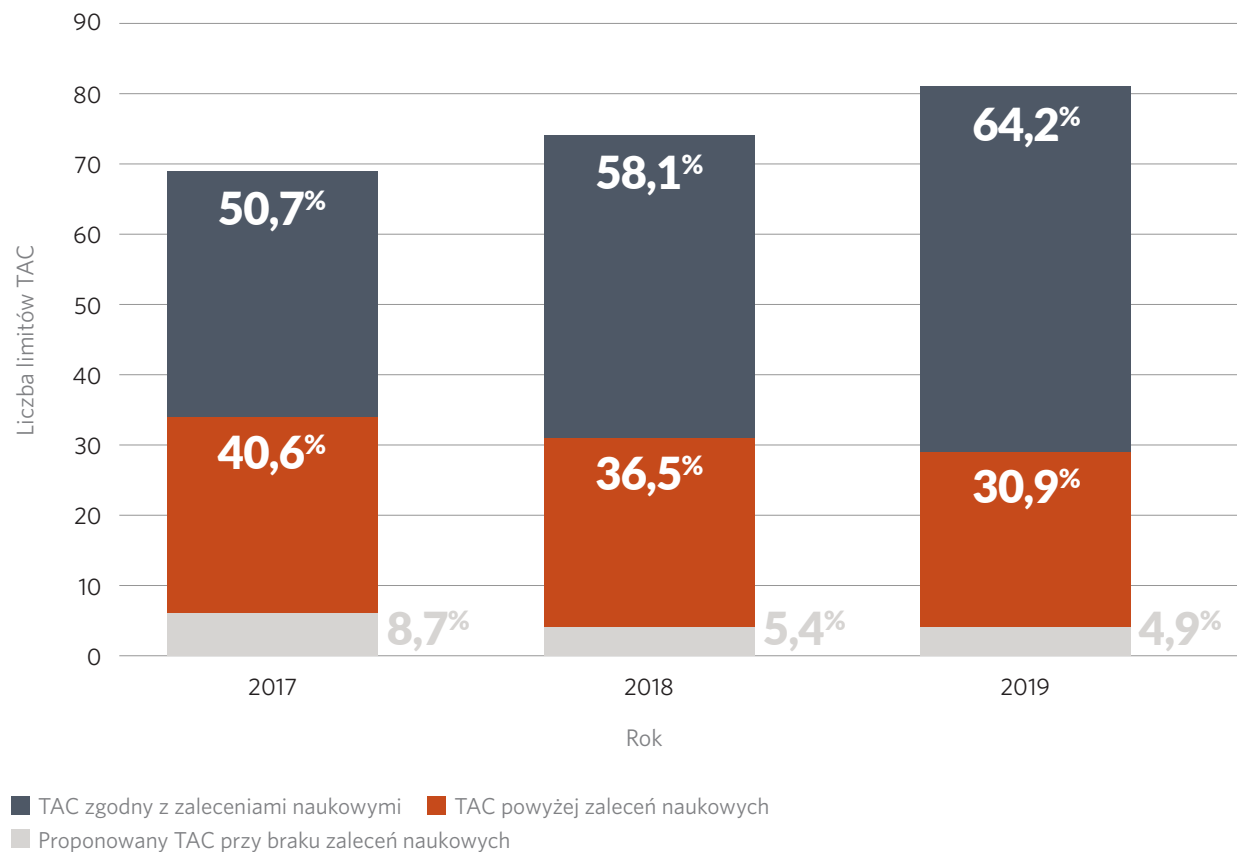
Ważna rola Komisji Europejskiej

Oprócz składania sprawozdań z postępów Komisja jest odpowiedzialna za coroczne proponowanie limitów połowowych wraz z innymi ważnymi aktami prawnymi w ramach WPRyb. Komisarz i inni urzędnicy także biorą udział w pracach Rady, pomagając ministrom w uzgodnieniu limitów połowowych i często dostosowując pozycje w celu osiągnięcia porozumienia.

Komisja może prowadzić ministrów w stronę odpowiedzialnego zarządzania rybołówstwem, proponując limity połowowe zgodne z rekomendacjami naukowymi. Jednak zamiast tego Komisja często proponuje limity przekraczające wartości z opublikowanych zaleceń naukowych, nie wyjaśniając w pełni przyczyn takiego ich ustalenia. Komisja twierdzi, że opiera swoje wnioski na danych Międzynarodowej Rady Badań Morza (ICES), ale proponowane limity są systematycznie wyższe niż zaleca ICES. Tym niemniej udział limitów przekraczających wartości zalecane naukowo zmniejsza się z czasem.

Rysunek 3

Porównanie limitów połowowych proponowanych przez Komisję Europejską z rekomendacjami naukowymi dla stad z północno-wschodniego Atlantyku

Źródła: Analiza Pew Charitable Trusts początkowych propozycji Komisji Europejskiej w zakresie limitów TAC, które przedłożono na grudniowej sesji Rady (dla północno-wschodniego Atlantyku — aneks IA) w zestawieniu z zaleceniami naukowymi o limitach TAC w dostępnym zakresie; na bazie tabeli TAC Fishfix za okres 2016-18

© 2019 The Pew Charitable Trusts

Transparentność decyzji podejmowanych przez Radę

Niejasności związane z procesem propozycji Komisji wręcz błędą wobec tego, jak bardzo nieprzejrzysty jest proces podejmowania decyzji w Radzie przez ministrów rybołówstwa 28 państw członkowskich UE. Ministrowie rzadko ustalają limity połowowe na poziomie niższym niż zaproponowała Komisja, a często zwiększają je ponad to, co naukowcy zalecają jako wartości zrównoważone. Same decyzje podejmowane są za zamkniętymi drzwiami budynku Rady, często na całonocnych sesjach, które nie są otwarte dla osób z zewnątrz. Limity ustalane na zbyt wysokim poziomie są uzasadniane w zbyt małym stopniu albo wcale. W 2016 r. organizacja Transparency International zbadała proces podejmowania decyzji przez Radę⁷ w zakresie limitów połowowych i zaleciła istotne zmiany. Niestety, niewiele z tych zaleceń wprowadzono w życie. W maju 2019 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich podjął dochodzenie⁸ w sprawie braku przejrzystości „słynnych całonocnych spotkań” ministrów uzgadniających limity połowowe.

Powody, aby zlikwidować przełowienie

Pomimo tych przeszkód wszystkie strony muszą kontynuować prace nad spełnieniem wymogów WPRyb. Zrównoważone rybołówstwo przynosi wiele korzyści dla samego stanu stad, środowiska morskiego, miejsc pracy, rentowności branży owoców morza, bezpieczeństwa żywnościowego oraz konsumentów. Decydenci Unii Europejskiej są prawnie zobowiązani do zakończenia przełowienia i mają do tego odpowiednie narzędzia. Wystarczy, by wykazali wolę polityczną oraz respektowali naukę i obowiązujące prawo w celu ochrony europejskich zasobów ryb.

Przypisy końcowe

- 1 Unia Europejska, „Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE”, *Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej* L 354, tom 56 (2013): 22–61, <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj>.
- 2 Komisja Europejska, „Morze Śródziemne”, https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/mediterranean_en.
- 3 The Pew Charitable Trusts, „Analiza decyzji Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w zakresie możliwości połowowych na północno-wschodnim Atlantyku na 2019 r.” (2019), <https://www.pewtrusts.org/-/media/assets/2019/03/analysis-of-fisheries-council-agreement-on-fishing-opportunities-in-the-north-east-atlantic-for-2019.pdf>.
- 4 Wspólne Centrum Badawcze, „Monitorowanie realizacji wspólnej polityki rybołówstwa (STECF-Adhoc-19-01)” (2019), Komisja Europejska, <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC116446/kj-ax-19-002-en-n.pdf>.
- 5 Poseidon Aquatic Resource Management Ltd., „Karty na stół: postępy w eliminacji przełowienia w Unii Europejskiej” (2017), https://www.consult-poseidon.com/fishery-reports/Poseidon_Taking_Stock_2017.pdf
- 6 Komisja Europejska, „KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie stanu realizacji wspólnej polityki rybołówstwa oraz konsultacji dotyczących uprawnień połowowych na 2020 r.” (2019).
- 7 Transparency International, „Przełowienie pod osłoną mroku: studium przypadku na temat przejrzystości w procesie podejmowania decyzji przez Radę” (2019), <https://transparency.eu/overfishing-in-the-darkness/>.
- 8 Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, „Potrójne dochodzenie Rzecznika Praw Obywatelskich: nieprzejrzysty proces podejmowania decyzji przez rządy krajów członkowskich UE”, informacja prasowa, 13 maja 2019 r., <https://www.ombudsman.europa.eu/en/press-release/en/109910>.

Więcej informacji można znaleźć na stronie:
pewtrusts.org/cfp2020

Kontakt: Chloe Aust, dyrektor ds. komunikacji

E-mail: caust@pewtrusts.org

Witryna projektu: pewtrusts.org/en/projects/ending-overfishing-in-northwestern-europe

The Pew Charitable Trusts to organizacja działająca w oparciu o naukowe kryteria, której celem jest reagowanie na najważniejsze wyzwania współczesnego świata. Pew kieruje się ścisłym i analitycznym podejściem, dążąc do poprawy ładu życia publicznego, łatwości dostępu do informacji i pobudzania aktywności obywatelskiej.